

tinget og Folketingets Ministerium at se sine Afgørelser standsede ved Folkeflertallets Villie end ved Landstingets Villie. Den højtærede Konseilspræsident syntes paa dette Punkt at have en underlig Opfattelse af Parlamentarismens Begreb. Han vil neppe være i Tvivl om, hvis han overvejer Sagen lidt nøjere, at Parlamentarismen er ikke noget, som er klart og afgjort en Gang for alle Tider i en bestemt Form, som saa er uforanderlig, Parlamentarismen er ikke netop den Form, man havde for Styretovre i England paa det Tidspunkt, den højtærede Konseilspræsident kæmpede for Parlamentarismens Indførelse her i Danmark. Nej, Parlamentarismen udvikler sig med Samfundets Liv, med hele det almindelige politiske Liv, og det har i de senere Aaringer under de mangfoldige Erfaringer, som ere gjorte med Hensyn til parlamentarisk Liv rundt om i Europa, vist sig, at Parlamentarismen trænger til et Kontrolmiddel overfor Folkets Repræsentanter.

Den højtærede Konseilspræsident, hvis Blik saa hurtigt og saa sikkert glider over de forskellige Verdensdele, fra Europa til Asien, vil ikke være uvidende om, at det parlamentariske System har afdækket alvorlige Skyggesider baade i England og i Japan og i alle de andre Lande, hvor dette System er blevet gennemført. Den højtærede Konseilspræsident er neppe i Tvivl om, at der har vist sig en Fare for parlamentarisk Fordærvelse — jeg kan gerne sige det med rene Ord —, for parlamentarisk Korruption overalt, hvor det parlamentariske System er trængt igennem. Denne Korruption har været mindre end den, der fandtes i gamle Dage, i Hofstyrets Tid, men den har vist sig i Land efter Land, og det er en af de alvorligste Farer, der truer det parlamentariske System. Derfor søger man rundt om i Landene Kontrolmidler, der kunne sikre derimod, og et af de Kontrolmidler, de politiske Overvejelser mest sysle med, er netop Tanken om Gennemførelsen af Folkeafstemningssystemet. Den dukker op rundt om i Landene i Øjeblikket. Men særlig Grund er der til, at denne Tanke kommer frem i dette Øjeblik i Danmark. Thi det er jo det sørgelige, at det parlamentariske Styre, vi fik i 1901, blev ikke det glansfulde, tillidvækkende Styre, som de Venstremænd, der tidligere havde kæmpet for det, havde haabet. Under Ledelse af den tidligere Justitsminister og den nuværende højtærede Forsvarsminister førtes det parlamentariske System herhjemme ind i saa store Farer, at der

her mere end i ret mange andre Lande tiltrænges et Kontrolmiddel overfor disse Farer. Derfor mener jeg, det er paa Tide, at vi skride til at indføre dette Middel ved at føre Folkeafstemningen ind i vor Forfatning.

Saa sagde den højtærede Konseilspræsident, at hvordan det saa end kunde være for Fremtiden, stred i alt Fald Folkeafstemningstanken imod den nuværende Grundlov. Det vil sige, han sagde ikke, den stred imod Grundlovens Bogstav, det kunde han ikke sige; thi i det Ministerium, hvori han sidder, have alle Medlemmer været med til at lyse Folkeafstemningstanken i Kuld og Køn. Men han sagde, det stred mod Grundlovens Aand. Nu vil jeg spørge den højtærede Konseilspræsident, hvad der for ham er Grundlovens Aand. For mig staar det, som om Grundlovens Aand først og sidst er denne: Der bliver ikke vedtaget nogen ny Lov i Danmark, uden at Flertallet af Folketingsvælgerne slutter sig dertil. Det var denne Grundlovens Aand, som den højtærede Konseilspræsident i en tidligere Periode af sit Liv kæmpede for, og jeg skulde tro, at han den Dag i Dag staar ved denne Opfattelse. Men staar han ved den, har han det sikreste Middel til at gennemføre denne Grundlovens Aand netop derved, at han underkaster de forskellige Lovforslag en Folkeafstemning, naar en saadan kræves, og naar en saadan kræves med saa megen Ret, som det sker i dette Øjeblik.

Den højtærede Konseilspræsident sagde, at vi kunde ikke kræve dette paaberaabende os, at Valgløfter var givne, og Valgløfter var brudte; thi det kunde vi ikke sætte os til Dommere over, vi kunde kun dømme over, hvorvidt vore egne Valgløfter var brudte. Jeg maa tilstaa, at dette forekommer mig at være en helt udbesynderlig Opfattelse. Naar ærede Medlemmer fra andre Partier overfor deres Vælgere have afgivet Erklæringer, som ere komne til Offentlighedens Kundskab, og disse Medlemmer saa handle i Strid med Erklæringerne, saaledes som det er godgjort Gang efter Gang under Forhandlingerne i dette Ting om denne Sag, at det er sket, er det dog en Ting, der foreligger for enhver af os, som enhver af os med jævnt, sund Fornuft kan bedømme, saa at vi kunne sige: Her var de Herrer i Modstrid med de Løfter, de gav deres Vælgere, derfor have De ikke Ret til uden atter at spørge Vælgerne atter at æske Vælgernes Dom at stemme saaledes, som de Herrer i Øjeblikket gøre.